

μεταξὺ τῶν ὄποιων ἡτού καὶ τὸ σκιάδιον τοῦ ὅρου. Χορείᾳ μουσικῶν πολυάριθμος ἐκάθητο εἰς τὴν πρώραν ὑπὸ μεταξωτούς ἐρυθροὺς τάπητας, καὶ ὑπὸ τὰς πτυχὰς ἀπειραρίθμων σημαιῶν ἐπέκειτο δὲ ἡ εἰκὼν τῆς δικαιοσύνης, ἡ φορεὰ αὐτῆς καὶ πανταχοῦ παροῦσα εἰς τὴν Βενετίαν εἰκὼν. Τὰ σχολεῖα ὅλα ἐσκέπαζαν πλεκτάναι ἀνθόν· ἀνάγλυπτα δὲ καὶ χρυσώματα παντὸς εἴδους ἔκρυπταν τὰ πλευρά τοῦ ἐπιδεικτικοῦ τούτου πλοίου, τὸ ὄποιον, ἀνίσχυρον ὅν καὶ ἀπροφύλακτον κατὰ τῆς ἑταῖς τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων, δὲν ἥδυνατο νὰ πλεύσῃ ἀσφαλῆς, εἰμὶ διὰ τῆς πνοῆς ἐλαφρῶν ζεφύρων, καὶ ἐπὶ τῆς ὄμαλῆς τῶν γαληνοτέρων κυμάτων ἐπιφανείας.

Ἄφοῦ ὁ δόγης, ἐνδεδυμένος σολὴν μεγαλοπρεπῆ, καὶ φέρων ἐπὶ κεφαλῆς τὸν κερατοειδῆ πῖλον, ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῆς λαμπρᾶς συνοδίας του, ὁ ἔφορος τοῦ ναυστάθμου, ἐκτελῶν χρέον πρῷρέως, ἀνελάσθη τὴν κυβέρνησιν τοῦ πηδαλίου, καὶ ὁ Βουκένταυρος, κωπηλατούμενος, ὡς ἀνωτέρω, καὶ ῥυμουλκούμενος ἀπὸ ἀναριθμήτους λέμβους, ἥρχιζε νὰ κινηταί. Δορυφορούμενος δὲ ἀπὸ τὰ παντὸς εἴδους καὶ ὄνδρατος ἀκάτια ὅσα εἶχεν ἡ Βενετία, προώδεις μὲ δραδύτητα μεγαλοπρεπῆ, ἐν μέσῳ τοῦ συγκεχυμένου ἥχου τῶν καννονίων, τῶν κωδωνίων, τῶν σαλπίγγων, καὶ τῶν ἴσχυροτάτων ἰταλικῶν κρουγῶν, πρὸς τὸν πορθμὸν τοῦ Λίδου. Φθάνων δὲ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς θαλάσσης, ὃπου τὰ ἀκίνητα τῶν τελμάτων ὑδατα ζωγονοῦνται διὰ τῆς προσεγγίσεως τῶν Ἀδριατικῶν κυμάτων, ἥγκυροβόλει, καὶ τότε ἥρχιζαν αἱ τελεταὶ τοῦ γάμου. Μετά τινας θρησκευτικὰς πράξεις καὶ ὕμνους ἱερούς, ὁ πατριάρχης τῆς Βενετίας πήλογει τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἐρήμαντική μὲ ἀγίσταμα. Ἐγειρόμενος τότε ὁ δόγης, καὶ λαμβάνων χρυσοῦν δακτύλιον, δακτύλιον ἀρρεῖθων, ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἐπὶ τῶν τελετῶν, ἔριπτεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων· « Ἁμετέρα θάλασσα, σὲ νυμφεύδει με εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀληθοῦς καὶ παντοτεινῆς κυριαρχίας τὴν ὄποιαν ἐπὶ σοῦ ἔχομεν! » Καὶ παρευθὺς, οἱ μουσικοὶ ἐψυχλλαν τὸν ἀκατανόητον ὕμνον τοῦ ὑμεναίου τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, τὰ καννονοβολήματα ἥρχιζαν ἐκ νέου, τὸ πλῆθος ἐπευφύμεις ζωηρῶς, καὶ πανταχόθεν ἐρρίπτοκτο εἰς τὴν θάλασσαν ἥνθη καὶ φυτὰ εὔσομα, διὰ τὸν νυμφικὸν, ὡς ἔλεγεν ὁ λαζ, τῆς νύμφης στέφανον.

Οἱ Βουκένταυροι ἐπανέφερε μετὰ ταῦτα τὸ λαμπρὸν αὐτοῦ πλήρωμα εἰς ἵερόν τινα ναὸν, ὃπου ἐλειτούργει ὁ πατριάρχης. Μάρτυς αὐτόπτης περιγράφει τὴν νέαν ταύτην παράταξιν ὡς ἔξης. « Πρεπορεύονται ἀνδρες τινὲς φοροῦντες σιγάρια καὶ μανδύας ἀπὸ δαμασκηνὸν κόκκινον· εἶναι δὲ οὗτοι εἶδος κλητήρων· ἐπειτα ἔρχονται ὀκτὼ ἵερες μὲ φελόνια· ἀρχαῖαι τινες σάλπιγγες, αἱ ἐννέα σπιμαῖαι τῆς πόλεως, ἔξι ἀνδρες φοροῦντες μανδύας ἴοβαφεῖς, τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ γερουσιασταὶ μὲ ἐρυθροὺς μανδύας μεταξωτούς, καὶ μὲ μεγάλας φενάκις καὶ χωρὶς πραγματίας. Τέλος πάντων ἔρχεται ὁ δόγης, περιπατῶν ὑπὸ τὸ σκιάδιον, καὶ βασιλομένου, ὅπισθεν αὐτοῦ, τοῦ μανδύου του. »

Μανδυοφόρος; τις ἄλλος τὸν ἀκολουθεῖ, φέρων ἔξι φορεῖς τὴν θήκην· ἔρχεται δὲ καὶ ἀνθρωπος ἐστάζων χρυσοῦν θρονίον καμπτὸν διὰ τὸν δόγην. Μετὰ τὴν λειτουργίαν, ἡ συνοδία ἐπανέρχεται μὲ τὴν αὐτὴν τάξιν εἰς τὸν Βουκένταυρον, μεταξὺ δύο στίχων στρατιωτῶν τοῦ Κράτους, παρατεταγμένων ἀπὸ τοῦ πλοίου μέχρι τῆς πύλης τοῦ ναοῦ. » Χοροί, θάματα, λεμβόλασίαι, διανομαὶ τροφῶν καὶ χρημάτων, φωτοχυσίαι, καὶ συμπόσιοι λαμπρὸν συγκροτούμενον παρόντος τοῦ λαοῦ εἰς τὸ δουκικὸν παλάτιον, ἀπεπεράτοναν τὰς διατκεδάσεις καὶ τὰς τελετὰς τῆς μεγάλης ἑορτῆς ταύτης. Οἱ Βουκένταυροι ἔμενεν ὄλιγας ἡμέρας ἀκόμη ἐκτεθειμένος εἰς τὰ ὄματα τῶν περιέργων, καὶ ἐπειτα εἰσήγετο εἰς τὸν ναύσταθμον, ὑπὸ τὸ στεγαστὸν οἰκημα ὃπου συγκένθως ἐφυλάττετο.

Πρὸ πολλοῦ ἡ Ἀδριατικὴ νύμφη δὲν ἦτον πλέον πιστὴ εἰς τὸν νυμφίον της· τὸ διαζύγιον ἐξετέλεσθη, καὶ μολατσῆτα, κατέτοι, ἡ πατητὴ τοῦ γάμου τελετὴ ἐωρτάζεται ἀκόμη· κατέτοι, ὁ δόγης ἐκήρυξτεν ἀκόμη τὴρ ἀληθῆ καὶ πατοτειεὶην χυριαρχίαν τοῦ ἐμπροσθεν τῶν πρέσβεων τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας, τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Ἰσπανίας, τῶν ὄποιων μόνη ἡ διπλωματικὴ συστολὴ ἥδυνατο νὰ κρατήσῃ τὸν γέλωτα. Οἱ τελευταῖς δόγης τῆς ἀποπνεούσης πολιτείας, Λουδοβίκος ὁ Μανίνης, κατὰ τὸ 1797 ἀκόμη, ἐκήρυξε τὰ αὐτά· ὄλιγους δὲ μῆνας μετὰ ταύτα, ἡ Ἀδριατικὴ νύμφη ἦτον γήρα!

Ἐπιτομὴ ἐπιστολῆς Πλινίου τοῦ Νεωτέρου, περὶ τῆς πρώτης ἐκρήξεως τοῦ Βεζουΐδεον, καὶ τοῦ θανάτου τοῦ θείου του, Πλινίου τοῦ Ηρεσβυτέρου.

« . . . Ὁ θεῖός μου ἦτον εἰς τὸ Μισηνὸν, κυβερνῶν τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον στόλον. « Τὴν 23 αὐγούστου, μίαν ὥραν περίπου μετὰ τὴν μεσημέριαν, ἐνῷ εὐρέσκετο εἰς τὴν κλίνην του καὶ ἀνεγίνωσκεν, ἀφοῦ κατὰ τὴν συνήθειάν του ἐκοινήθη ὅλιγον εἰς τὸ οπαύλον καὶ ἐπὶ τοῦ ψυχρὸν ὅπωρ, ἡ μάτηρ μου ἀναβάνει εἰς τὸν κοιτῶνά του καὶ τοῦ λέγει δῆτι σύννεφον, ἐκτάκτου μεγάθους καὶ σχήματος, ἀνέβαινε πρὸς τὸν οὐρανόν. Ὁ θεῖός μου σηκόνεται παρατηρεῖ τὸ τεράστιον τοῦτο φαινόμενον, ἀλλ᾽ ἔνεκα τῆς μεγάλης ἀποστάσεως, δὲν διακρίνει δῆτι τὸ σύννεφον ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ Βεζουΐδεον. Οὐαράκης πάνκην μεγάλην, ἀπαραλλάκτως ἔχον κορυφὴν καὶ κλωνάρια· θεῖαιναι, ἀνεμος ὑπόγειος τὸ ἐσπροχνε μὲ ὄρμην, καὶ τὸ ἐβάσταζεν εἰς τὸν ἀέρα. Ἐφάνιετο δὲ, ποτὲ μὲν λευκὸν, ποτὲ δὲ μέλαν, ποτὲ δέπουκίλων χρωμάτων, κατὰ τὸ εἰς αὐτὸν περιεχόμενον πειραστότερον ἢ ὄλιγώτερον ποσὸν τῶν λίθων ἢ τῆς στάκτης.

« Ὁ θεῖός μου ἐξεπλάγη, καὶ ἐθεώρει τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀξίον πλησιεστέρας ἐρεύνης. — Ρύπατε, εἰπε, μίαν τῶν λέμβων εἰς τὴν θάλασσαν — ἐπροσκάλεσε δὲ καὶ ἐμὲ νὰ τὸν ἀκολουθήσω.

» Άλλ' έγώ έπροτίμησα νὰ μείνω ένασχολούμενος; » καὶ τὴν σύρω μετ' ἔμαυτοῦ.—Ω̄ τέκνον μου, ἔλεγε
» εἰς τὴν σπουδήν μου· διθεν ὁ θεῖός μου ἐξῆλθε μό-
» νος, ἔχων τὴν δέλτον αὐτοῦ εἰς τὴν χεῖρα, καὶ
» ἐπέδη εἰς τὴν λέμβον.

« Εἶγὼ ἡκολούθησα νὰ σπουδάζω. Μετ' ὀλίγον,
» λούσομαι, πίπτω εἰς τὴν κλίνην, ἀλλὰ δὲν ἡμπορῶ
» νὰ κοιμηθῶ. Ο σεισμὸς ὅστις, πρὸ πολλῶν ἡμε-
» ρῶν, ἐτάραπτε τὰς κάρυας καὶ τὰς πόλεις τῶν
» περιχώρων, πᾶσαν κατὰ πᾶσαν στιγμήν. Σηκό-
» νομαι νὰ ἔξυπνίσω τὴν μητέρα μου, ἀλλ' ἡ μή-
» τηρ μου προλαμβάνει, καὶ ἐμβάνει αἰφνιδίως εἰς
» τὸ κοιτῶνά μου νὰ μ' ἔξυπνίσῃ.

« Κατέβημεν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἐκαθήσαμεν. Θέ-
» λων δὲνὰ μὴ παρέρχεται ὁ καιρός μου ἐπὶ ματαίῳ,
» προστάσσω καὶ μοῦ φέρουν τὸν Τίτον Λίθιον, καὶ
» ἑκεῖ, ἀναγινώσκω, μελετῶ, λαμβάνω σημειώσεις,
» ὡς ἂν ἡμην ἐντὸς τοῦ σπουδαστηρίου μου. Ήτον
» ἀρά γε γενναιότης ἐκ μέρους μου, ἢ ἀφροσύνη;
» Αὔγνοιος ἀλλ' ἥμην πολλὰ νέος. (Ο Πλίνιος ήτον
» τότε 18 ἑτάν.) Ἐμβαίνει τὴν στιγμὴν ἑκείνην
» φίλος τις τοῦ θείου μου, ἐλθὼν τελευταῖον ἀπὸ
» τὴν Ἰσπανίαν νὰ τὸν ἴδῃ. Ἐπιπλήττει οὗτος τὴν
» μητέρα μου διὰ τὴν ἀδιαφορίαν της, ἐμὲ διὰ τὴν
» τόλμην μου ἀλλ' ἔγω, οὗτ' ἐστίνονα καὶ τοὺς
» ὄφθαλμούς ἀπὸ τὸ θιβέλιον μου. Ἐν τούτοις, αἱ
» οἰκίαι ἐκλονοῦντο τόσον, ὡστε ἀπεφασίσαμεν
» ν' ἀφήσωμεν τὸ Μισηνόν· ὁ δὲ λαὸς μᾶς ἡκολού-
» θησεν ἔντρομος, διότι πολλάκις ὁ φόβος μιμεῖται
» τὴν φρόνκσιν.

« Ἐξεθόντες ἀπὸ τὴν πόλιν, ἐστάθημεν καὶ
» ἑκεῖ, νέα πάλιν τερρότια καὶ νέοι φέροι. Τὰ δ-
» δατα τῆς θαλάσσης ἀπεμακρύνοντο ἀκαταπαύ-
» στως, καὶ ὁ αἰγαίαλὸς ἐσκεπάζετο ἀπὸ ὅψεις,
» μείναντα εἰς τὴν ἔηραν. ἐσείστη δὲ κατὰ πᾶσαν
» στιγμὴν, καὶ ἀπέβαλε μακρὰν τὴν ἔξηγηριωμένην
» θάλασσαν, ητις ἐπανήρχετο εἰς ἑαυτὴν ἀπρόστος.
» Συγγρόνως δὲ, ἵδου προγωρεῖ ἔμπροσθέν μας ἀπὸ
» τὰ ἄκρα τοῦ ὅριοντος σύννεφον κατέμαυρον, ἐπ-
» πέμπον γλώσσας ζοφώδους πυρὸς, αἴτινες ἀμέ-
» σως διαχωρίζονται καὶ σκορπίζονται πανταχοῦ ὡς
» ἀστραπαῖ.

« Τότε ὁ φίλος τοῦ θείου μου ἀρχίζει καὶ πάλιν
» τὰς προτροπὰς του. — Φύγετε, σωθῆτε, μᾶς ἔ-
» λεγε· τοιάντη εἶναι ἡ θελησις τοῦ θείου σου ἀν-
» Ζῆ, ἡ εὐχὴ του ἀν ἀπέθανε. — Ἐνῷ ἀγνοοῦμεν
» τὴν τύχην τοῦ θείου μου, ἀπεκρίθην, τι μᾶς μέ-
» λει διὰ τὴν τύχην μας; — Ταῦτα κακούσας, ὁ ἰσπ-
» νὸς ἀνεγύρισε.

« Παρευθὺς τότε, τὸ σύννεφον ἑκεῖνο πίπτει ἀπὸ
» τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν περιτολίσ-
» σει· ἔκτοτε, χάνονται ἀπὸ τὴν ὄρσαν μᾶς ἡ νῆσος
» τῆς Καπρέας καὶ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Μισηνοῦ.
» — Φύγε, ἀγαπητέ μου οὐέ, κράζει ἡ μήτηρ μου·
» φύγε. Καὶ χρεωστεῖς καὶ ἡμηπορεῖς νὰ σωθῆς,
» διότι εἶσαι νέος· ἔγω δὲ, ὡς ἡλικιωμένη καὶ
» σωματώδης, ἀρκεῖ νὰ μὴ γείνω αἰτία τοῦ θανά-
» τοῦ σου, καὶ ἀποθνήσκω ἀγοργύστως. — Εἶναι ἀ-
» δύνατον, μητέρο μου, λέγω, νὰ σωθῶ χωρὶς σέ.
» — Λαμβάνω τότε τὴν μητέρα μου ἀπὸ τὴν χεῖρα,

» καὶ τὴν σύρω μετ' ἔμαυτοῦ.—Ω̄ τέκνον μου, ἔλεγε
» ἀκλίστα, ἀργοπορεῖς ἐξ αἰτίας μου!
» « Ή στάκτη ἥρχιζεν ἥδη νὰ πίπτῃ· στρέφω τὴν
» κεφαλὴν, καὶ τὶς βλέπω; Καπνὸς πυκνότατος,
» πλημμυρίζων τὴν γῆν ὡς χείμαρρος, ἔρχεται
» κατεπάνω μας. — Άς ἀφήσωμεν, ὡς μῆτερ, τὴν
» τετριμμένην ὁδὸν, διότι τὸ πλήθος θὰ μᾶς κα-
» τι πτλακώσῃ εἰς τὸ σκότος. — Μόλις ἀπεμακρύ-
» θημεν, τὸ σκότος ηὕξησε τόσον, ὡστε ὀμοιοίζει
» νύκτα ἀσέληνον καὶ ἀναστροφόν. Τότε ἀλλο τὶ δὲν
» ἔκρινετο, εἰμὴ θρῆνοι γυναικῶν, κλυθυμηρισμοὶ
» παιδίων, κραυγαὶ ἀνδρῶν· διεκρίνοντο δὲ, μεταξὺ
» τοσούτων γοεῶν στεναγμῶν, φωναὶ τεθλιμμέναι
» καὶ περιπαθεῖς, λέγουσαι· — Πάτερ μου! τέκνον
» μου! σύζυγέ μου! — καὶ ἀπὸ τὴν φωνὴν μόνην
» ἔκτισε ἐκκριτός νὰ γνωρισθῇ. Άλλος ἐθύγνει τὴν
» τύχην του· ἀλλος τὴν τύχην τῶν οἰκείων του·
» ἀλλος ἐπεκαλεῖτο τοὺς Θεούς· ἀλλος τοὺς ἐβλα-
» σφήμει· πολλοὶ δὲ καὶ ἐκράζουν τὸν θάνατον· κατὰ
» τοῦ θανάτου· ἔλεγαν δὲτι συνετάφησαν μὲ τὸν
» κόσμον κατὰ τὴν τελευταίαν νύκτα τοῦ παντὸς,
» κατὰ τὴν αἰώνιαν νύκτα! — Καὶ ἐν μέσῳ τού-
» των ὅλων, δοπιᾶ ὀλέθρια διηγήματα! δοποῖοι
» φυνταστοὶ φόβοι! Ή φρίκη ὅλα τὰ ἐμεγάλυνε καὶ
» εἰς ὅλα ἐπίστευεν.

« Έ· τούτοις, μικρὰ λάμψις διασχίζει τὰ σκότη·
» τὸ πῦρ ἐπληγαίζειν· ἀλλ' αἴρνης σταματᾷ, σύνεννε-
» ται· ή νῦν διπλασιάζεται, καὶ, μὲ τὴν νύκτα,
» ή θρογή τῆς στάκτης καὶ τῶν λίθων. Ήνγκαζό-
» μεθα, ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, νὰ τινάσσωμεν τὰ
» φορέματά μας. Ίσως φυνῇ παράδοξον, ἀλλ' εἶναι
» ἀληθὶς διτι, καθ' ὅλην ταύτην τὴν φρικώδη σκη-
» νήν, στεναγμὸς δὲν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ στόμα μου·
» ἀν ἐμελλαχ ν' ἀποθένω, παρηγορόμην μὲ τὸν
» ἔξης στοχασμόν: ‘Ο κόσμος ἀποθήγουει.

« Τέλος πάντων, ἡ πυκνὴ ἐκείνη καὶ μέλαινα
» ἀγήλης διλήγοντας κατ' ὅλην διαλύεται καὶ ἐξετρί-
» ζεται· ή ἡμέση ἐπανήρχεται, καὶ ὁ ἡλιος ἀκριμη-
» ἀλλὰ ποιος ἡλιος; ἀλαμπής καὶ κιτρινωπός, ὡς
» ἐν καιρῷ ἐκείσιεσ. Όποιον θέαμα ἐδείχθη τότε
» εἰς τὰ ἀδέσσαια ἀκριμη καὶ τεταραγμένα μας
» ἐλέμπατα! ‘Η γῆ ὅλη ἐσκεπάζετο ἀπὸ στάκτην,
» ὡς τὸν γειμῶνα ἀπὸ γιόνα! Όδὸς καύματα δὲν
» διεκρίνετο. — Ζητοῦμεν τὸ Μισηνόν, τὸ εὔρισκομεν,
» ἐπιτρέφομεν. Ο τόπος ητον ἐρημός, καὶ οἰκίζετο
» ἐκ νέου. Ολίγον μετὰ ταῦτα, ἐλάσσαμεν εἰδήσεις
» περὶ τοῦ θείου μου. Φεῦ! πόσον εὐλόγως ἡμεθα
» ἀνήσυχοι!

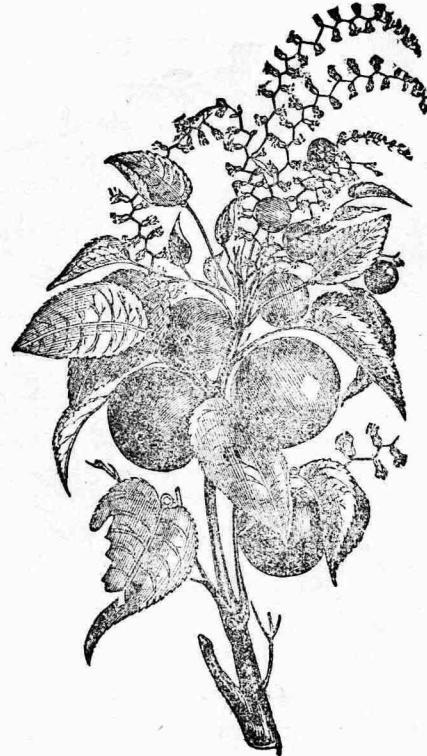
« Εἶπα διτι, ἀρήσας ἡμᾶς εἰς τὸ Μισηνόν, ἐπέδη
» εἰς τὴν λέμβον. Διευθύνθη πρὸς τὸ ‘Ηράκλειον
» καὶ τὰς λοιπὰς ἀπειλουμένας χώρας. Ἐνῷ ὁ λαός
» ὅλος ἔφευγεν, αὐτὸς πλησιάζει. Έν μέσῳ τῆς γε-
» νικῆς συγγύσεως, παρατηρεῖ προσεκτικῶς τὸ σύν-
» νερον· ἀκολουθῶν δὲ ὅλα τοῦ φαινομένου τὰ περι-
» στατικά, ὑπαγορεύει τὰς παρατηρήσεις του. Άλλα
» στάκτη πυκνὴ καὶ φλογερὰ γεμίζει τὴν λέμβον
» του· λίθοι πίπτουν ὅλογρυρα· Βουνά σχεδὸν σχη-
» ματίζονται εἰς τὸν αἰγαίαλόν. Ο θεῖός μου διστάζει
» ἀν πρέπη νὰ ἐπιστρέψῃ, η νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν μεγά-
» λην θάλασσαν. — ‘Η τύχη ἀκολουθεῖ τὴν τόλμη,

» ἀνακρίζει· κωπηλατεῖτε πρὸς τὸν Πομπωνιανό.

» Ό Πομπωνιανός ἡτον εἰς τὴν Σταύλαν ὁ θεῖος μου
» τὸν εὐρίσκει τρέμοντα τὸν ἐναγκαλίζεται, τὸν
» παρηγορεῖ, καὶ, θέλων νὰ ἐγκαρδιώσῃ ἐμπρόστις
» τὸν φίλον τοῦ, ζητεῖ νὰ λουσθῇ· καθηται μετά
» ταῦτα εἰς τὴν τράπεζαν, τρώγει εὐθύμως, ἢ τού-
» λάχιστον (πρᾶγμα τὸ ὅποιον δὲν δεικνύει ὀλιγω-
» τέραν ἀφοίαν) μὲ δῆλα τὰ σημεῖα τῆς εὐθυμίας.

» Εἴν τούταις, τὸ Βεζούβιον, εἰς τὸ θαῦμα σκότος,
» ἔφοργζετο πανταχόθεν.—Τὰ ἐγκαταλειφθέρτα
» χωρία καίσται, λέγει πρὸς τὸν λαὸν ὁ θεῖος μου,
» θέλων νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ· ἔπειτα, πίπτει εἰς τὴν
» κλίνην καὶ κοιμᾶται, ἐκοιμάτο ὑπὸν θαῦμον, διὰν
» ἡ αὐλὴ τῆς οἰκίας ἤρχεις νὰ γεμίζῃ ἀπὸ στάλτην·
» αἱ ἔξοδοι δῆλαι ἐφράσσοντο. Τρέχουν πρὸς αὐτὸν,
» τὸν ἔξυπνίζουν, σηκωνεται, εὐθύσκει τὸν Πομπω-
» νιανόν, καὶ συσκέπτεται μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν περὶ¹
» αὐτὸν περὶ τοῦ πρακτέου. Νὰ μείνουν εἰς τὴν οἰ-
» κή· ἢ νὰ φύγουν ἔξω; Ἀν μείνουν, κιν-
» δυνεύουν νὰ τοὺς καταπέηῃ γῆ, ήτις εἰς διάφορα
» μέρη ἀνοίγει. Ἀν φύγουν, κινδυνεύουν νὰ τοὺς φο-
» νέσουν οἱ λίθοι. Προτιμοῦν τὸ τελευταῖνον, ὁ λαός;
» ἀπὸ φρέσον, ὁ θεῖος μου ἀπὸ πεποίθησιν.

» Έξέρχονται λοιπὸν ἀμέσως ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ,
» προφυλαττόμενοι, σκεπάζουν τὰς κεφαλὰς μὲ
» προσκεφάλαια. Εἰς δῆλα τὰ λοιπὰ μέρη ἀνέτελλεν
» ἡ ἡμέρα· ἀλλ’ ἔκει ἡτον ἀκόμη νῦν, νῦν φρικώ-
» δης· μόνον τὸ φλοιογέρον σύννεφον τὴν ἐφώτιζεν. Ο
» θεῖος μου ἥθελησε νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν παραλίαν,
» μολονότι ἀγρία ἡγον ἀκόμη ἡ θάλασσα. Κατα-
» βαίνει, ζητεῖ ὑδωρ νὰ πήνη, προστάσσει νὰ στρώ-
» σουν σινδόνιον, καὶ ἀναπαύεται. Αἰρνιδίως, Φλό-
» γες ζωηροὶ λάμπουν, προηγουμένης δυνατῆς ὀσμῆς
» θείου, καὶ τὸν ἀρίστουν ὅλος· καὶ φεύγουν. Ο θεῖος
» μου, ένασταζόμενος ἀπὸ δύω δούλους, σηκωνεται·
» ἀλλ’ εὐθὺς, ὁ καπνὸς τὸν πνίγει, πίπτει... καὶ
» ἀποθνήσκει...»

Ιππομάρης.

μορφὴν μὲ μήλου, ἔξ οὗ καὶ πολλοὶ ἀπαγόρευτες
ἀπωλέσθησαν. Εν γένει δὲ τὸ φυτὸν τοῦτο εἶναι
πολὺ ἐπικίνδυνον εἰς τὴν φυσικὴν του κατάστασιν,
ἐνῷ διὰ τῆς θερμότητος καὶ τῆς ἀποξηράνσεως ἀ-
ποβάλλει πᾶσαν δηλητηριώδη δύναμιν. Εἶναι ἐν
ἐκ τῶν μεγαλητέρων δένδρων τὸν ίνδιων.

ΜΑΜΜΙΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΗ.

(*Mammea Americana*).

Φυτὸν ἐγχώριον τῆς Ἀμερικῆς, ἔχον ὑψός τριά-
κοντα μέχρι τεσσαράκοντα ποδῶν καὶ καθυπαγό-
μενον εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Κομμιφόρων (*Guttiferae*) καὶ εἰς τὴν Παλαιανθράκων Μονογύναιαν τοῦ
Διναϊσού· εἶναι δὲ τὸ αὐτὸν μὲ τὴν μαμμία Α-
fricana, ητὶς ὅμως ἀπαντᾶται σπανιωτέρᾳ εἰς τὴν
Εὐρώπην.

Τὸ φυτὸν τοῦτο, πλὴν τῆς ὥραιότητος τῶν φύλ-
λων, διὰ τὸ δόποιον καὶ ηπειρεῖται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
στον μάλιστα ἐντὸς θερμῶν οἰκιῶν καταλλήλως
πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατασκευαζομένων, δι-
δεῖ αἰξιολογωτάτους καρποὺς τοὺς δόποιούς τρώγου-
σι καὶ ἐν φυσικῇ καταστάσει, μεταχειρίζονται δὲ
καὶ πρὸς κατασκευὴν διαφόρων φργητῶν καὶ γλυ-
κυσμάτων. Τ’ ἄνθη του μὲ τὰ ὅποια παρασκευάζουσι
διάφορα πγευματώδη ποτὰ εἰσὶν εὔσμικτατα. Εἶναι
περιέργον δὲ τὰ σπέρματα τοῦ φυτοῦ τούτου διὰ
μοιάζει ὡς πρὸς τὸ χρῶμα, τὸ μέγεθος καὶ τὴν
νὰ ἦναι γόνιμα πρέπει νὰ προμηθεύωνται ἀπὸ τὴν

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΙΠΠΟΜΑΝΗΣ.

(*Hippomane Mancinella*).

Τὸ φυτὸν, τὸ ὅποιον ἐνταῦθα εἰκονίζεται, κα-
λεῖται ‘Ιππομάρης καὶ ὑπάγεται εἰς τὴν οἰκογέ-
νειαν τῶν Εὐφορβίεων (Euphorbiaceae) τῆς
Μονοοικίας Μοναδελφίας. Φύεται πρὸ πάντων
εἰς τὰς δυτικὰς ίνδιας καὶ εἰς τινὰ ἀλλα μέρη ὅπου
εἶναι· γνωστότατον διὰ τὰς δηλητηριώδεις αὐτοῦ
δυνάμεις, αἱ δόποιαι φαινονται, κατ’ ἐξοχὴν; εἰς
τὰς ὁλίας καὶ εἰς γαλακτοειδῆ τινα ἀπὸ τοῦ φλοιοῦ
ἔκρεοντα ὄπον, μὲ τὸν δόποιον, καθὼς καὶ μὲ τὸν
ἐκ τῶν καρπῶν αὐτοῦ ἐκβλιθόμενον, λασοὶ τινες δη-
λητηριάζουσι τὰ βέλη των. Ο καρπὸς τοῦ ίππομά-
νους, διτις καὶ καρπὸς τοῦ ἄρδου ὄνομαζεται, δη-
μοιάζει ὡς πρὸς τὸ χρῶμα, τὸ μέγεθος καὶ τὴν